

ובדיעבד יצא ידי חובה, וכך פסק לנו מרן (סימן תפט סעיף ו): אם פתח ואמר ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם על דעת לומר היום ארבעה, שהוא סבור שהם ארבעה, ונזכר וסיים בחמשה, והם חמשה, או להיפך, שהם ארבעה ופתח על דעת לומר ארבעה, וטעה וסיים בחמשה, אינו חוזר ומברך.

תוך כדי דיבור

טו. אם נזכר ותיקן תוך כדי דיבור, שהוא שיעור אמירת "שלום עליך רבי", תוך כדי דיבור כדיבור דמי ויצא ידי חובה, ולכן הספק של הגמרא הנ"ל הוא במי שנזכר לאחר זמן תוך כדי דיבור. בחג התחלנו לומר "מוריד הטל", מי שטעה בימים אלו ואמר "משיב הרוח ומוריד הגשם" צריך לחזור, אם חתם מחיה מתים חוזר לראש התפלה, כי שלשת הברכות הראשונות נחשבות כברכה אחת, ואם לא חתם עדיין, חוזר לאתה גיבור. שלח ציבור שטעה ואמר משיב הרוח ומוריד הגשם, והציבור חלמו ולא שמו לב, ורק לאחר הקדושה מישהו נזכר שהשלח ציבור אמר משיב הרוח, כיון שאמרו קדושה חוזר לאתה קדוש. אדם שטעה ואמר משיב הרוח ומוריד הגשם, ותוך כדי דיבור תיקן ואמר מוריד הטל, לכאורה התיקון מועיל, תוך כדי דיבור כדיבור דמי.

מוסיף שבת

טז. הרב ואזנר בשו"ת שבט הלוי (ח"ו סימן טז) מחדש, שכאן לא מועיל תוך כדי דיבור, הוא מביא תשובת הרשב"א (ח"א סימן לה) שתוך כדי דיבור זה לא מחיקה למה שאמר, אלא הרי הוא כמוסיף שבת, ולכן זה מועיל בעשרת ימי תשובה אם אמר האל הקדוש ואחר כך תיקן המלך הקדוש וכדומה, אבל כאן שאמר משיב הרוח ומוריד הגשם בקין זה קללה, ומה יעזור שאמר אחר כך מוריד הטל, לכן אומר הרב ואזנר שגם מי שנזכר תוך כדי דיבור צריך לחזור לאתה גיבור. ואותה סברא כתבו באור לציון (ח"ב פ"ז אות כט) בשם חכם בן ציון.

הוסיף טעם לשבת

יז. אולם יש להקשות על כך, והקושיא לכאורה גם על הרשב"א, אני מדגיש "לכאורה", כי הרשב"א הוא גדול הראשונים, במסכת נדרים (פו.) אמרין, בכל התורה כולה תוך כדי דיבור כדיבור דמי, חוץ ממגדף, ועובד עבודה זרה, ומקדש ומגרש. למשל חתן שנזכר את הטבעת לכלה ואומר לה: הרי את מקודשת לי וכו', פתאום מסתכל עליה "והנה היא מצורעת כשלג", וחוזר בו מהקידושין מיד תוך כדי דיבור, לא מועיל מה שחוזר בו. ומבאר הר"ן¹⁶ שאת הדברים הללו אדם לא עושה בלי מחשבה, אדם נפגש עם האשה לפני כן, אפילו במאה שערים שלא נפגשים בין האירוסין לחתונה, פעם אחת הוא חייב לראות אותה, "הציץ ונפגע", וכן הנותן גט זה לאחר הרבה מחשבה, לפעמים צריך גם לשכנע אותו, ויש הסכם גירושין, ובודאי שגמר בדעתו בהחלט. לכן לא מועיל אם חוזר בו תוך כדי דיבור, כי מה שעשה, זה היה אחר מחשבה. מה שאין כן בנידונו שאדם אמר משיב הרוח ומוריד הגשם, הוא לא גמר כך בדעתו, אלא התבלבל בלשונו, ובזה מועיל תוך כדי דיבור, הוא תיקן את דבריו הראשונים, כמו שלקח טיפקס ומחק מה שאמר. ויתכן שגם הרשב"א יודה לזה, אלא שהוא דיבר על המלך הקדוש ולכן הוסיף טעם של תוספת שבת, שהרי הר"ן הוא תלמיד של הרשב"א, ומדוע לומר שהוא חולק על רבו. לפי זה יתכן שגם הרשב"א יודה שאם אמר משיב הרוח ותיקן תוך כדי דיבור ואמר מוריד הטל, הרי זה כמי שחזר בו מדבריו הראשונים והתיקון מועיל. וכך הדין להלכה, ולא צריכים לחוש לסב"ל. השבט הלוי והאור לציון לא נכנסו לכל הסוגיא שהזכרנו וכתבו בקיצור ממש.

¹⁶ במסכת נדרים אין פירוש רש"י, ובמקום יש על הדף את ביאור הר"ן.

עד שיאמר רוצה אני

יח. יש מקרים שביטול הדין כופה על הבעל לתת גט עד שיאמר רוצה אני, פעם היו כופים במלקות, היום לא מכים ומאיימים רק בבית הסוהר, לאחרונה הלכתי לבית הסוהר, לא בשבילי... אלא לתת שם שיעור, וראיתי מה זה בית סוהר, יש שם ספריה עם כל הילקוט יוסף, אדם יכול לשבת וללמוד שם... יש מקרים בודדים שהדיינים רואים לנכון לשלוח את הבעל לבית הסוהר, הם רואים שהוא מעגן את האשה, מושך אותה עשר שנים ויותר, והוא האשם, בית דין רואים את כל מכלול הדברים ומכריעים אם לשלוח אותו לבית הסוהר.

חכם עדיף

יט. פעם בא אצלי אברך אחד שמסרב לתת גט, בא מסכן עם אוזקים בידים וברגלים וסוהרים שומרים עליו, וביקש ממני: כבוד הרב, תגיד להם שיורידו לי את האוזקים, ביקשתי מהם שיורידו לו, ואמרו לי מחילה כבוד הרב, אנחנו לא יכולים לשמוע לך, יש ממונים מעליך... הוא ישב אצלי עם האוזקים, ושאלתי אותו מדוע אתה לא נותן לה גט? התחיל לטעון עליה שהיא רוצה הרבה כסף וכו'. ישבתי לשכנע אותו, העורכי דין התחילו להתערב¹⁷, ביקשתי מהם שיצאו והם הסכימו, ונשארתי רק עם הצדדים, ודיברתי על ליבה שתוותר על חלק מהסכום, מה תרוויחי, וכי מי אמר שירצה לתת כזה סכום גדול, יחזירו אותו לכולא, הוא אברך, ישב שם וילמד תורה... תתפשרי, כדאי לך לוותר על הכתובה, הוא תפרן, מאיפה יביא לך? שכנעתי אותה, ובמקום עשו הסכם גירושין והוא נתן את הגט. תארו לעצמכם שאחרי שנתן את הגט היה אומר תוך כדי דיבור, אני מתחרט, אני רוצה לחזור לבית הסוהר, לא מועיל, כי הוא גירש בגמירות דעת, לפני כן עשו ביטול מודעות, והוא גירש מרצונו החופשי.

אביהם של העגונות

כ. כשאותה אשה יצאה מבית הדין, סיפרה שבעלה עיגן אותה שש או שבע שנים, בית הדין הוציאו עליו צו מעצר והוא נעלם מהאופק, הוא היה מורה בתלמוד תורה בשכונת מקור ברוך, התפטר ונעלם. האשה הזו גרה בשכונת בית ישראל, וביום ששי בצהריים היא הלכה מסכנה לקבר של מרן זצ"ל, ובכתה שם ואמרה: אתה אביהם של עגונות, כמה עגונות התרת - הרב התיר תשע מאות וחמשים עגונות רק במלחמת יום הכיפורים - תראה אני עגונה כבר כמה שנים, תעשה משהו! וכך בכתה ובכתה. בשבת בצהריים הלכה ברגל לכותל המערבי דרך שער יפו - לא דרך שער שכם, זה סכנה - להתפלל מנחה, את מי היא רואה בכותל? את בעלה! שבע שנים המשטרה מחפשת אותו ולא מוצאת, ופתאום "בא הרוג ברגליו", רצה מיד למשטרה של הכותל שיתפסו אותו, אסור להכניס למעצר בשבת, זה איסור צידה... שמרו עליו, וביום ראשון בבוקר הביאו אותו אלי עם האוזקים, ושכנעתי אותו¹⁸ עד שנתן לה גט. האשה אמרה: לא האמנתי שאתפלל ביים שיש על הקבר של מרן, וכבר ביום ראשון ה' ישלח לי את הבן שלו לפטור אותי מהעגונות שלי! זה מעשה שהיה, סיפרתי אותו אז לשרת המשפטים ציפי לבני ולעוד כמה שרים, והתפעלו מאוד, אולי הם יחזרו בתשובה בזכות הסיפור הזה... רואים את כח תפילתו של מרן זצ"ל!

¹⁷ יש עורכי דין שרוצים את טובת הזוג, אבל יש כאלו שרוצים את טובת עצמם, על כל דיון הם מקבלים כסף.

¹⁸ יש עומס גדול על הדיינים, אבל לכל תיק כזה צריך הרבה זמן, לפתור את הדברים בשוב הדעת, התפקיד של מנכ"ל בתי הדין להכניס עשרים וארבעה דיינים בכל שנה, לא רק פעם בכמה שנים, ואז יהיה להם זמן לשכנע את האיש, או את האשה, יש גם עגונים, לא רק עגונות... צריך להכניס את זה עכשיו בהסכם הקואליציה, ב"ה לא חסר כסף למדינה, יש שש מאות וחמשים שופטים, ולעומת זאת יש רק מאה ועשרים דיינים, למה אנחנו פחות מהם, יש לנו הרבה יותר תיקים מהם.

באפשרותך להאזין בשידור חי לשידור השבועי של מרן הראש"ל שליט"א

מדיהב"ם היחידים כל מוצש"ק בשעה 21:30 השידור מתחיל בשעה 22:00 וכן ניתן לשמוע גם שידורים קודמים בקו הליכות "בית מרן" 5293 *שולח 2

השבוע זכות השיעור "בית מרן" מוקדש:

מידד יאיר בן אורית
לרפואה שלימה ואריכות ימים

לכל המעוניין להתברך מפי קודשו של מורינו ורבינו הראש"ל שליט"א בשידור חי בשידור השבועי להצלחה לרפוא"ש או לעילוי נשמת יקירכם חייגו: *5290

ניתן לשמוע את השיעור של הראש"ל שליט"א גם בתדרים החדשים של "בית מורשת" 90.8fm, 92.5 fm, 100.7 fm ובקלי ח"י 93.0fm, 92.8fm

העלון להצלחתם של: הדס בת שרה - זרע קודש בר קיימא, הלל בן אורטל עליזה - כל הישועות, חדוה בת רינה ברכה - הצלחה בכל, חנה הדסה בת מרים - רפואה שלימה, יהודה לייב בן פריידל - הצלחה בכל, לאה בת אורטל עליזה - הצלחה בכל, מור דוד בן יעל - זרע קודש בר קיימא, מרים בת חנה - זיווג גון, משה בן רחל - לרפואה שלמה, תמר בת ג'קלין - כל הישועות.